

نگاه

نگرانی‌های بی‌پاسخ

زهره فقیهی

با نزدیک‌شدن به پایان سال و قول وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی که تشکیل جلسات شورای عالی کار و تصمیم‌گیری درباره تعیین دستمزد را نوید داده بود (و مشخص‌نشدن کف دستمزد کارگران)، بحث‌ها درباره این موضوع بالا گرفته و در گوشه و کنار جامعه کارگری، موضوعات مربوط به مزد و حداقل حقوق، به‌عنوان یک اولویت، مورد توجه این جامعه قرار گرفته است. جامعه‌ای که دست‌کم بنا بر پرونده‌های کارگاه‌های فعال نزد تأمین اجتماعی و نیز بر اساس داده‌های مرکز برنامه‌ریزی و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در سال ۱۴۰۱، ۱۵ میلیون و ۵۵۷ هزارو ۱۳۷ نفر بوده که اگر بعد خانوار را مطابق معمول چهار نفر در نظر بگیریم، جمعیتی حدود ۶۰ میلیون نفر را شامل می‌شود (در گفت‌وگوهای روزمره جمعیتی جامعه کارگری همراه خانواده‌هایشان را ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر در نظر می‌گیرند). جامعه‌ای که با هر جمعیتی در نظر گرفته شوند، حال با تشدید وضعیت بد اقتصادی موضوعات مربوط به معیشت را با نگرانی بی‌می‌گیرند و حتی بیشتر از فعالان اقتصادی، بالا و پایین رفتن قیمت ارز را رصد می‌کنند؛ نه به این دلیل که قیمت دلار به کار آنها می‌آید، بلکه به این دلیل که تصویرشان این است که یکی از پارامترهای مؤثر در کوچکی یا بزرگی سفره‌های آنها همین کم و زیادشدن قیمت ارز است که گریبان اقتصاد ایران را هر روز بیشتر از دیروز فشار می‌دهد و نفس تنگ معیشت را تنگ‌تر می‌کند.

این نگرانی‌ها که نمونه‌های آن در گفت‌وگوهای عمومی سطح جامعه بازتاب دارد و گاه نقدهای تندی هم در ادامه آن مطرح می‌شود، به‌طور معمول با پاسخ‌های مناسبی مواجه نمی‌شود و گفته‌های مسئولان که در فضاهای مختلف بازتاب پیدا می‌کند و گزارش‌های آنها طوری است که با دریافت عمومی مردم (که بخش بزرگی از آنها جامعه کارگر و خانواده‌هایشان هستند) کاملاً متفاوت است؛ تفاوتی که از احساس گرانی روزبه‌روز تا اعلام کاهش تورم نقطه‌به‌نقطه و فصلی از طرف مسئولان، در نگاه عموم متغیر است. به‌عنوان نمونه روز سه‌شنبه سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی، به‌عنوان سخنران به سیزدهمین اجلاس مجلس خبرگان رهبری رفت و گفت: سال ۱۴۰۲ به دلیل مشکلاتی که در زمستان سال گذشته رخ داد، جهش نرخ ارز و آثار جنگ ارزی که مصادیق آن بارها مورد اشاره قرار گرفته، با وضعیت نامناسب تورمی آغاز شد و تورم نقطه‌به‌نقطه فروردین ۵۵.۵ درصد بود که در پایان بهمن این شاخص به ۳۵.۸ درصد رسید. او با اشاره به آخرین گزارش مرکز آمار درباره رشد اقتصادی افزود: رشد اقتصادی در پاییز امسال با ثبت عدد ۵.۱ درصد با نفت و ۲.۵ درصد بدون احتساب نفت، ادامه‌دهنده روند مثبت رشد در فصول گذشته بوده است. وزیر اقتصاد با مقایسه رشد ۹ ماهه امسال با سال گذشته افزود: در ۹ ماهه امسال رشد اقتصادی با نفت مثبت ۶.۷ و بدون نفت چهار درصد بود که در مقایسه با سال‌های گذشته رشد درخور توجهی است؛ یعنی میزان رشد تولید که در ۹ ماهه امسال رشد تولید ۴.۸ درصدی ۹ ماهه سال گذشته را به ۶.۷ درصد افزایش دادیم.

اعداد و ارقامی که وزیر اقتصاد و دارایی ارائه داده، با دریافت‌های مردمان کوچه و بازار همخوانی ندارد و مردم گرانی روزبه‌روز را حس می‌کنند؛ اما خاندوزی آنچه را که گفته، با آمارهای بانک مرکزی مطابقت داده و گفته است: آمارهای بانک مرکزی نیز مؤید همین روند است، هرچند در اعداد به دلیل تفاوت برخی معیارهای مورد سنجش متفاوت است.

وزیر اقتصاد با اشاره به تداوم تورم بالای ۳۵ درصد در شش سال گذشته، هرچند به کاهش تورم تولیدکننده اشاره کرد، ولی گفت: آنچه برای مردم ملموس است، تورم مصرف‌کننده است و همچنان که اشاره شد، تورم نقطه‌به‌نقطه از ۵۵.۵ درصد در فروردین به ۳۵.۸ درصد در بهمن کاهش یافته و کاهش مستمر داشته است. این اعداد همچنان از نظر دولت مطلوب نیست، اما نشان‌دهنده کاهش مستمر تورم است. ولی تلاش دولت استمرار این روند و کاهش تورم در سال آینده است. او این آمارها را خروجی حرکت دولت بر مسیر تحقق شعار سال مبنی بر مهار تورم و رشد تولید ارزیابی کرد و ادامه داد: تداوم رشد اقتصادی در فصول اخیر حکایت از تداوم این رشد و خروج از چاله رشد‌های صفر و منفی است و از دهه ۹۰ به‌خوبی عبور کرده و وارد مسیر دیگری شده است.

حرف‌های خاندوزی از آن نظر دارای اهمیت است و البته نگرانی ایجاد می‌کند که او یکی از اعضای شورای عالی کار است که به نمایندگی از دولت در این جلسات شرکت می‌کند. مطابق گفته برخی کارشناسان نیز جلسات شورای عالی کار برای تعیین حداقل دستمزد برای این به تعویق افتاده تا تورم بهمن‌ماه اعلام شود که اعضای شورا بتوانند با تحلیل‌های بندونیم‌بند خود از آینده، تورمی را برای سال جدید تخمین بزنند و بر اساس آن حداقل مزد را تعیین کنند. اینها یعنی اینکه دست‌کم فردی مانند آقای وزیر اقتصاد در ذهنش این است که تورم رو به کاهش است و برنامه‌های دولت توانسته و می‌تواند اقتصاد پویاتری برای مردمان این سامان به ارمغان بیاورد و بختمل نیازی نیست تا پیش‌بینی‌های چندانی برای رونق‌وفیق معیشت کارگران داشت و می‌توان افزایش مزد کارگری را به میزان ۲۰ تا ۲۵ درصد، کافی دانست.

همین برداشت و در اصل خوانش ذهن دولت، هشدارهایی را در جامعه کارگری در معرض دید قرار داده و همین حالا برخی از تشکل‌های کارگری درباره چندونچون تصمیم‌گیری در شورای عالی کار، هشدار می‌دهند و توجه عمومی را به این موضوع جلب می‌کنند که سید معیشتی که امروز بالغ بر ۲۵ میلیون تومان برای خواروی با بعد ۳۰۷ در نظر گرفته شده، به‌هیچ‌عنوان در دیدرس تصمیم‌سازان بخش دولتی و مورد توجه آنها در شورای عالی کار نبوده و نیست. چنان‌که یکی از اعضای شورای عالی کار که به نمایندگی از کارگران در جلسات این شورا حاضر می‌شود، اعلام کرد سال گذشته نیز سید معیشتی کارگران ۱۷ میلیون تومان برآورد شده بود که در شورای عالی کار مورد توجه قرار نگرفت و در نهایت دریافتی یک کارگر مجرد بدون سابقه (کف حقوق دریافتی بدون کسر بیمه) هفت‌میلیون و ۳۰۸ هزارو ۲۸۴ تومان در نظر گرفته شد. عددی که با سید معیشتی برآوردشده، حدود ۱۰ میلیون تومان تفاوت دارد و معلوم نیست در سال آینده قرار است حداقل حقوق با چه معیاری محاسبه شود، وقتی نمایندگان دولت حس مثبتی به آینده دارند و «بوی بهبود ز اوضاع جهان» می‌شنوند!

شرق از شعارهای بر زمین مانده انتخاباتی کاندیداهای مجلس با نگاه به کارگران گزارش می دهد

اپیدمی فراموشی وعده ها

روایت

حمیدرضا عظیمی: انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی هرچه بود تمام شد. انتخاباتی که صرف‌نظر از حرف‌وحديث‌های موجود و موضع‌گیری‌های له یا علیه آن، حداقلی با حداکثری برگزار می‌شد تا مطابق قانون کشور هیچ‌گاه بدون نهاد تصمیم‌گیری و قانون‌گذاری نماند و قوه تقنینی در این سامان، بی‌سامان نشود! در این میان آنچه بسیار طبیعی بود، وعده‌هایی است که جبهه‌ها، گروه‌های سیاسی و احزاب به مردم دادند تا آنها ترغیب به انتخاب شوند. انتخابی که بتواند حداکثر منافع آنها را تأمین کند. مطابق یک رسم قدیمی (که بختمل عمرش به عمر انتخاب این یا آن در جامعه بشری تنه می‌زند) نامزدهای انتخاباتی در دوران تبلیغات انتخابات، حرف‌های زیبا و وعده‌های گاه دلنشین می‌دهند. حرف‌هایی که احتمالاً هنگام شنیدن آنها، گاه زبان

لیست‌های انتخاباتی وکارگران

آن طور که از پایش فضای انتخاباتی و سخنرانی‌ها نامزدهای برمی‌آید (به‌طور ویژه لیست‌های انتخاباتی)، هیچ‌کدام برنامه جدی و مدونی درباره رفع احتیاجات و حل معضلات جامعه کارگری ارائه نکردند. این موضوع البته اتفاق جدیدی نیست؛ چه آنکه حتی در انتخابات ریاست‌جمهوری که بالاترین مقام اجرایی کشور انتخاب می‌شود و باید برنامه جامعی برای حل معضلات هر بخش وجود داشته باشد، بعضاً برنامه جامع و قابل اجرا برای این قشر دیده نشده است و اگر صفحاتی با عنوان برنامه ارائه شده، بیشتر تعارفاتی بوده که گاه پس از دو دوره نشست بر کرسی، معطل و معوق مانده است. با این حال پارلمان از آنجا که محل بحث درباره اساسی‌ترین موضوعات کشور است و ارائه‌شدن راهکار با تدوین قانون، در بیشانی این نهاد مهر شده، این انتظار را به وجود می‌آورد تا راه‌افکنان به آن دست‌کم در حوزه نظر، دستی پر درباره موضوعات داشته باشند. اما رصد و پایش فضای تبلیغاتی چنین داده‌هایی را نمایش نمی‌دهد و شاید چنین موضوعاتی در پنهان یا دور از دسترس مطرح شده باشد که دست نگارنده این سطور از آنها دور مانده است. این نظرات وقتی هم که در نظرات نامزدهای انتخاباتی مطرح شده، انتقاد کارشناسان را برانگیخته است. در یک نمونه احسان سهرابی، فعال کارگری، چند ماه پیش وقتی به فصل انتخابات نزدیک می‌شدیم و نمایندگان به تکاپو افتاده بودند، در انتقاد از تعدد وعده‌های نمایندگان مجلس گفت: این روزها نمایندگان مجلس بسیار فعال شده‌اند و در مورد معیشت کارگران، خط فقر و همسان‌سازی حقوق بازنشستگان و امنیت شغلی سخنان بسیاری می‌گویند، اما کارگران می‌دانند که آنچه این روزها مطرح می‌شود چیزی بیش از وعده و وعیده‌ای انتخاباتی نیست. او می‌گفت: برخی از نمایندگان به موضوعات کارگری اشراف ندارند، اما بعضاً از آنجا که می‌دانند کارگران مشکلات بسیاری دارند، مشکلات کارگران را دستاویز اهداف انتخاباتی خود قرار می‌دهند. نماینده مجلسی که اولین بار کلمه اصلاحات پارامتریک را شنیده و از آن دفاع هم می‌کند، چگونه مدعی حمایت از کارگران است؟ نماینده‌ای که به اسم حمایت از صندوق بازنشستگی و جلوگیری از ورشکستگی آن، از افزایش سن بازنشستگی و تغییر بنیای محاسبه مستمری دفاع می‌کند و نمی‌داند که با این کار زندگی بازنشستگان سخت‌تر از قبل خواهد شد و هیچ تضمینی هم برای بهبود وضعیت صندوق‌های بازنشستگی نیست، چگونه مدعی حمایت از کارگران است؟ نمایندگانی که سال‌ها روی دو طرح بیمه کارگران ساختمانی و ساماندهی کارکنان دولت تبلیغ کردند و در نهایت هم یکی را بی‌نتیجه گذاشتند و دیگری را به حداقلی‌ترین شکل ممکن تصویب کردند، چگونه همچنان وعده حمایت از کارگران می‌دهند؟

افزایش سن بازنشستگی؛ اشتباه مجلس یازدهم

با این حال در فضای انتخاباتی گاه در میان وعده‌های انتخاباتی، مواردی دیده شد که هرچند موضوعاتی قابل توجه و تمرکز بودند اما بخشی از آنها با توجه به فضای پارلمانی در کشور، تحقیقی دور از ذهن دارند. در یک نمونه یکی از نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی در دور دوازدهم، در توضیح برنامه‌های انتخاباتی خود گفت: تصمیم مجلس درباره افزایش سن بازنشستگی را اشتباه می‌دانم و معتقدم این قانون باعث ضایع‌شدن حقوق کارگران می‌شود و به نظرم این قانون باید اصلاح شود. از سوی دیگر در کنار بازنشستگان معتمد، باید فکری به حال حداقل مزد کارگران داشت و باید حقوق کارگران سروسامان بگیرد. به عقده من باید تلاش در مجلس آینده این باشد که کاری کند تا ارزش پول ملی حفظ شود. در کنار این موارد ما در مجلس آینده باید اقداماتی برای افزایش مهارت کارگران انجام دهیم و تلاش کنیم شرایطی پیش بیاوریم که یک کارگر را از کارگر ساده به کارگر ماهر تبدیل کنیم. به نظر من مشکلات کارگران و بازنشستگان بسیار است و هزینه زندگی آنها با درآمد‌هایشان همخوانی ندارد. هم دولت و هم کارفرمایان باید کمک‌های غیرنقدی برای حقوق بگیران در نظر بگیرند.

اولویت جوانان، زنان و کارگران هستند

یکی دیگر از نامزدهای انتخابات مجلس دوازدهم در توضیح برنامه‌های خود گفت: جوانان، زنان و کارگران در اولویت هستند و برای این سه گروه برنامه دارم. من معتقدم باید به وضعیت این سه گروه رسیدگی کرد. درباره کارگران باید عرض کنم قراردادهای موقت و نبود امنیت شغلی بزرگ‌ترین مشکل کارگران است. من به‌عنوان کسی که در دوره‌ای قرارداد پیمانکاری و در دوره‌ای دیگر قرارداد موقت بودم، حال کارگران را خوب می‌فهمم و می‌دانم نبود امنیت شغلی چه استرسی به آنها وارد می‌کند و این کارگران از بسیاری از مزایای بهره هستند. پس مهم‌ترین موضوعی که باید به آن توجه کرد، برقرارکردن امنیت شغلی برای کارگران است. همچنین باید کاری کنیم که موقعیت‌های شغلی بیشتر در خدمت کارگر ایرانی قرار بگیرد.

در تعیین مزد اجحاف شده است

یک نامزد حقوق‌خوانده انتخابات مجلس هم با اشاره به مشکلات معیشتی جامعه کارگری گفت: اولویت مجلس باید این باشد که تا جای ممکن حقوق کارگران و دستمزد آنها بالا رود تا به تطابق نرخ تورم برسیم؛ زیرا در سال‌های گذشته در تعیین حداقل مزد کارگران اجحاف قابل توجهی صورت گرفته

به تحسین آنها می‌گشاییم و از اینکه قرار است در دوره تکیه‌زدن نمایندگان جدید بر کرسی‌های پارلمان، به چنین مواهبی دست پیدا کنیم، دلمان «غنج» می‌رود! تجربه اما چیز دیگری می‌گوید. تجربه بر این امر تأکید دارد که بسیاری از آنچه در دوره تبلیغات گفته می‌شود و بر زبان آنهاپی که سودای تکیه‌زدن به کرسی پارلمان را دارند، جاری می‌شود، احتمالاً وعده‌هایی است که در حد حرف باقی می‌ماند. وعده‌هایی که می‌توانید بشنوید و منتظر عملی‌شدن آنها هم نباشید. چه آنکه در گذشته، طرح چنین وعده‌هایی در فضای عمومی و تبلیغاتی و عملی‌نشدن آنها به وفور مشاهده شده است. در این دوره نیز از این دست حرف‌ها بارها و بارها گفته شده است. وعده‌هایی که هرچند نمی‌توان درباره عمل شدن آنها با معوق‌ماندشان اظهار نظر کرد، اما هرچه هست، ربط مستقیمی به وضع کارگران و بازنشستگان دارد.

عکس: عبدالرحمان آشتیانی

و مجلس باید در موضوع مزد و حقوق ورود جدی‌تری داشته باشد. علاوه بر آن کیفیت خدمات بیمه‌های تکمیلی در کشور ضعیف بوده و لازم است با توجه به کاهش چنددرصدی سهم بیمه کارفرما در سال‌های اخیر، سهمی برای کارفرما در دوران اشتغال و پس از پایان خدمت به منظور بهبود وضعیت بیمه‌های تکمیلی منظور شود. همچنین حمایت از معیشت بازنشستگان کادر درمان، بازنشستگان نیروهای مسلح (به‌ویژه کارکنان صنایع دفاع که حقوق اندکی دریافت می‌کنند) و بازنشستگان فرهنگی و معلم باید به یکی از اولویت‌های مجلس فعلی تبدیل شود و این‌گونه نباشد که تنها نطق‌های حمایت از بازنشستگان را در ماه‌های باقی‌مانده به انتخابات مجلس از تریبون خانه ملت بشنویم. این نامزد که خود را حامی کارگران و بازنشستگان معرفی کرده است، گفت: حمایت از کارکنان و کارگران قراردادی

در بخش خصوصی و دولتی ضرورتی است، چون این گروه نسبت به نیروهای رسمی‌ها و پیمانی آسیب‌پذیرتر هستند. تصور کنید کارکنان قراردادی و بدون ثبات شغلی در دولت و بخش خصوصی بخواهند تشکیل زندگی داده و ازدواج کنند؛ آنگاه خواهید دید که امکان برنامه‌ریزی در زندگی برای این گروه به دلیل نبود امنیت شغلی وجود ندارند و ساماندهی این نیروها هنوز در مجلس تعیین تکلیف نشده است. در چنین شرایطی حتی در سازمان‌های دولتی نیز به راحتی این نیروها را تعدیل می‌کنند و کاری از دست کارگر و کارکنان قراردادی و شرکی بر نمی‌آید. حالا انتخابات تمام شده و زمین پر از وعده‌هایی است که در دوره هیجان‌انگیز تبلیغات داده شده‌اند؛ وعده‌هایی که هرچند بسیار شیرین و دلچسب هستند، اما باید دید چه میزان از آنها قابلیت اجرا دارند. ما منتظریم.

دریچه

تورم ۶۰ درصدی و الزام

افزایش ۴۰ درصدی حقوق

شرق: این روزها موضوع تعیین حداقل حقوق روی بورس است و همه، چه اعضای جامعه کارگری و چه برخی از مسئولان، سعی می‌کنند نظر خود را درباره این موضوع مطرح کنند. ولی اسماعیلی رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس یکی از همین افراد است که حداقل مزه، همیشه نظر مشورتی‌اش را به تصمیم‌گیران داده است.

او به ایلنا گفته است: ما معمولاً هر سال به دوستان نظر مشورتی ارائه کرده‌ایم و همواره تأکید داریم که افزایش حقوق نزدیک به قانون باشد. اگر تورم را دقیق در نظر بگیریم شاید حدود ۶۰ درصد باشد، اما انتظار این نیست، ما موافق این هستیم که یک عدد مناسب که قابلیت اجرا هم داشته باشد و بینایی باشد یعنی همان حدود ۴۰ درصد عدد مناسب‌تری است.

او گفت: به نظر من دولت باید آمار مناسبی از سبد معیشتی کارگران و تورم کالاهای اساسی داشته باشد و قانون هم در بحث افزایش حقوق کارگران صراحت دارد که بر اساس تورمی که بانک مرکزی اعلام می‌کند باشد. در نتیجه هرچه در نرخ افزایش دستمزد به قانون نزدیک شویم، بهتر خواهد شد. با فضایی که در دو، سه روز اخیر به وجود آمده و تورمی که در بحث خوراک پروتئینی پیش آمده، امیدواریم دوستان تصمیم‌گیرنده در این زمینه تصمیم عاقلانه‌ای بگیرند که متصفانه و کارشناسی‌شده باشد و ما هم چون عضو شورای تصمیم‌گیرنده نیستیم، کمک مشورتی به دوستان ارائه خواهیم کرد که ان‌شاءالله مفید باشد.

لبنجی برای فرشتقا

مرکز خیریه نگهداری ۲۰۰ دختر دارای معلولیت ذهنی به صورت غیر دولتی و مردمی

واریز کمک های مردمی از طریق

۵۸۵۹۸۳۷۰۰۸۹۲۰۶۲۷

به نام بنیاد نیکو کاری خدام الحسین علیه السلام

بزرگراه ارتش، بلوار نیروی زمینی، میدان ازگل خیابان توانبخشی

مرکز جامع نگهداری توانبخشی امام علی^(ع)

برای اطلاع از فرایند نگهداری فرشته ها، صفحه های اجتماعی مارا دنبال کنید

IMAMALI_REHAB NIKOOKARI1120.COM

۹۰۰۰۱۱۲۰ ۰۲۱_۲۲۴۵۲۵۱۰

مرکز نگهداری و توانبخشی امام علی علیه السلام

بنیاد نیکوکاری خدام الحسین